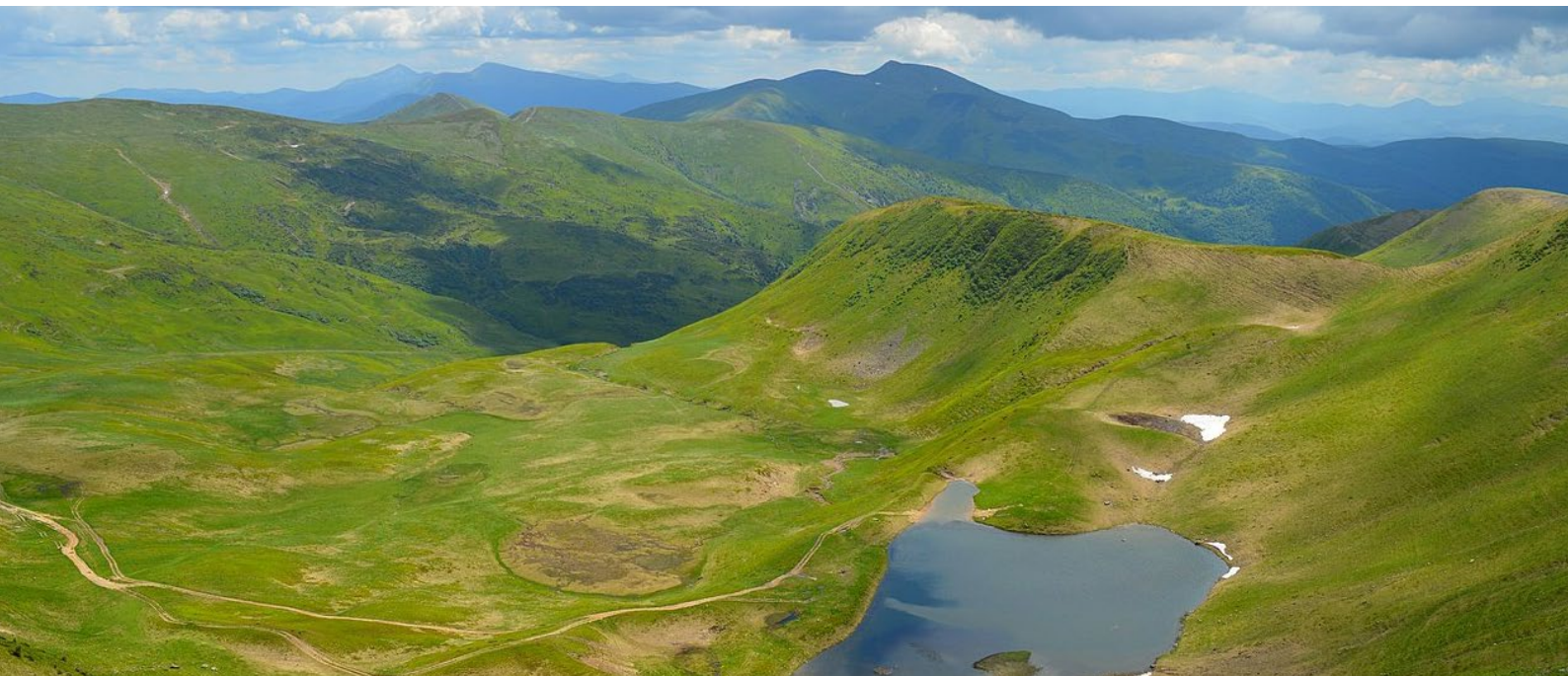

EASTERN PARTNERSHIP
Civil Society Forum

Funded by
the European Union

Громадський моніторинг імплементатії процедур екологічних оцінок

Частина 2. Практика

Київ, 2019

Громадський моніторинг імплементації процедур екологічних оцінок

Частина 2. Практика

Київ 2019

Практичний посібник для застосування Методології, створеної в рамках проекту «Спостереження за екологічною оцінкою» (впровадження СЕО та ОВД: громадський моніторинг), розробили партнерські організації та експерти:

ОЛЬГА ІГНАТЕНКО, ТАМАРА МАЛЬКОВА, НАДІЯ ШЕВЧЕНКО, *«Зелене досьє»*,

ОКСАНА СТАНКЕВИЧ-ВОЛОСЯНЧУК, *ЕкоСфера (Україна)*

ГРИГОРІЙ ФЕДОРОВ, СЕРГЕЙ МАГОНОВ, ТАТЬЯНА СИНИЦА,

юридичні консультанти «Ecohome» (Білорусь)

ЙОРДАНКА РОДІКА ЙОРДАНОВ, НАТАЛІЯ ГУРАНДА, *«ЕкоКонтакт» (Республіка Молдова)*

ПЛАМЕН ПЕЄВ, *BleuLink, Болгарія*

Подяки:

Учасникам національних консультацій в Білорусі, Республіці Молдова та Україні за коментарі та пропозиції; МБО «Екологія-Право-Людина»

(ОЛЕНА КРАВЧЕНКО, НАТАЛІЯ КУЦЬ, КАТЕРИНА НОРЕНКО) за консультації та супровід.

Українська версія:

НАДІЯ ШЕВЧЕНКО, *«Зелене досьє», Україна*

Верстка:

ART OK

Фото на обкладинці: Гірський амфітеатр. Озеро Догяска. Вид з гори Герішаска. Автор — Каїра Федір (фото створено в рамках конкурсу фотографій на захист гірських масивів Свидовець і Боржава. Ліцензія CC BY-SA 4.0 без змін). Карпатський масив Свидовець знаходиться під пильною увагою громадськості через плани забудови величезним гірськолижним курортом. Зокрема, громадськість спостерігає за проведенням тут оцінки впливу на довкілля. Більше інформації — в публікаціях проекту.

Ця публікація створена за фінансової підтримки Європейського Союзу. Її зміст є виключно відповідальністю партнерів проекту «Спостереження за екологічною оцінкою (впровадження СЕО та ОВД: громадський моніторинг)» і не обов'язково відображає погляди Європейського Союзу.

Метою цієї публікації є надання зацікавленій громадськості практичного інструменту для моніторингу екологічних оцінок. Публікація містить повний пакет запитань для спостереження за ОВД та СЕО. Опитувальники розроблені відповідно до Методології (див. Частина 1), містять максимальну кількість питань, на які громадські спостерігачі можуть дати просту відповідь (так / ні / не застосовується), таким чином оцінюючи весь процес і умови його схвалення або відхилення, поліпшення або зупинки. Така оцінка може бути застосована до будь-якого проекту або країни, з урахуванням існуючої законодавчої бази або умов конкретного проекту в країні.

Питання, які не стосуються цього проекту або країни, не відображені в чинному законодавстві, позначаються як «не застосовується»; це не впливає на загальний результат конкретного спостереження, але дає можливість для подальшого вдосконалення процесу, у тому числі на офіційному, законодавчому рівні. Опитувальники можна адаптувати для конкретної ситуації в країні.

Ці матеріали можуть бути застосовані до будь-яких країн Східного партнерства, які здійснюють екологічні оцінки відповідно до своїх зобов'язань за Угодами про асоціацію або міжнародними конвенціями.

Зміст

5

Листок моніторингу (контрольний перелік) для оцінки застосування процедури ОВД

13 Стисле резюме якості процесу ОВД

14

Листок моніторингу (контрольний перелік) для оцінки застосування процедури СЕО

14 Розділ 1. Визначення необхідності проведення процедури СЕО (скринінг)

15 Розділ 2. Визначення обсягу СЕО

16 Розділ 3. Консультації

16 Розділ 4. Опис плану

17 Розділ 5. Розгляд альтернатив

18 Розділ 6. Заходи з пом'якшення впливу

19 Розділ 7. Програма моніторингу

20 Розділ 8. Звіт про стратегічну екологічну оцінку та нетехнічне резюме

20 Стисле резюме якості процесу СЕО

21

Деякі публікації

Листок моніторингу (контрольний перелік) для оцінки застосування процедури ОВД

Стадія моніторингу процесу ОВД	Критерії	Запитання	Так, Ні, н/з	Коментарі
1. Повідомлення про плановану діяльність	1.1. Якість подання інформації про плановану діяльність	1.1.1 Зрозумілий опис планованої діяльності.		
		1.1.2 Інформація щодо альтернатив.		
		1.1.3 Основні дані щодо планованої діяльності (місце, потужності, пов'язані інші плановані діяльності, необхідність допоміжної інфраструктури, наявність транскордонного впливу та впливу на природоохоронні об'єкти тощо).		
		1.2. Якість оприлюднення	1.1.4 Інформація про місця/можливості для ознайомлення з документацією	
		1.1.5 Інформація щодо можливості участі громадськості.		
		1.1.6 Інформація про відповідальний за фінальне рішення орган.		
		1.2.1 У національних ЗМІ.		
		1.2.2 У регіональних ЗМІ.		
		1.2.3 У відповідних у місцевих ЗМІ, що охоплюють територію, яка підпадає під вплив планованої діяльності.		
		1.2.4 Розміщення об'яв у місцях збору людей на території, що підпадає під вплив планованої діяльності.		
	1.3. Наявність потенційних конфліктів та/або маніпуляцій	1.3.1 Наявність попередніх подань на цю саму плановану діяльність.		
		1.3.2 Наявність пов'язаних з планованою діяльністю або запланованих проектів, що теж підлягають ОВД.		
		1.3.3 Наявність транскордонного впливу, не повідомлена заявником		
		1.3.4 Наявність транскордонного впливу, не повідомлена заявником.		
	1.4. Інше	1.3.10 Інформація щодо природоохоронних або чутливих місцевостей поблизу, не заявлена у повідомленні.		

Стадія моніторингу процесу ОВД	Критерії	Запитання	Так, Ні, н/з	Коментарі
2. Повідомлення про початок громадських обговорень	<p>2.1. Інформування всіх зацікавлених сторін</p> <p>2.2 Якість подання інформації</p> <p>2.3. Оприлюднення поданих зауважень від громадськості</p> <p>2.4. Потенційні конфлікти</p> <p>2.5. Інше</p>	<p>2.1.1 Оголошення в національних ЗМІ</p> <p>2.1.2 Оголошення в регіональних ЗМІ.</p> <p>2.1.3 Оголошення в місцевих ЗМІ, що охоплюють територію, яка підпадає під вплив планованої діяльності.</p> <p>2.1.4 Інформування зацікавлених сторін у сусідніх країнах (при виявленні транскордонного впливу).</p> <p>2.1.5 Розміщення об'яв у місцях збору людей на території, що підпадає під вплив планованої діяльності.</p> <p>2.2.1 Інформація про місця/можливості для ознайомлення з документацією.</p> <p>2.2.2 Інформація про шляхи та терміни для подання коментарів.</p> <p>2.3.1 Інформація щодо офіційного органу, який прийматиме остаточне рішення.</p> <p>2.3.2 Своєчасне оприлюднення зауважень/додання у реєстр ОВД.</p> <p>2.4.1 Протести місцевого населення проти планованої діяльності.</p> <p>2.4.2 Наявність розслідувань/судових процесів щодо розробника.</p> <p>2.4.3 Зв'язок розробника з корупційними випадками.</p> <p>2.4.4 Інше.</p>		
3. Звіт з ОВД	3.1. Мета запропонованого проекту і його необхідність	<p>3.1.1 Чіткий опис необхідності.</p> <p>3.1.2 Чіткий опис мети.</p> <p>3.1.3 Адекватний опис проекту.</p> <p><i>Будь ласка, зверніть увагу, що всі альтернативи є дійсними, тільки якщо задовольняють заявлену мету та необхідність проекту та включають опис усіх альтернативних дій або проектів, які були чи розглядаються, — розмір, місце розташування, вимоги до землі та експлуатації, допоміжні структури та умови будівництва!</i></p>		

Стадія моніторингу процесу ОВД	Критерії	Запитання	Так, Ні, н/з	Коментарі
	<p>3.2. Альтернативи, що розглядаються для запропонованого проекту</p> <p>3.3. Опис нинішньої якості довкілля в місцевості</p>	<p>3.2.1 Нульова альтернатива.</p> <p>3.2.2 Альтернативне місце.</p> <p>3.2.3 Альтернативна конструкція.</p> <p>3.2.4 Контроль над альтернативним варіантом.</p> <p>3.2.5 Структурні альтернативи.</p> <p>3.2.6 Неструктурні альтернативи.</p> <p>3.2.7 Початкова оцінка впливу на довкілля для альтернатив.</p> <p>3.3.1 Клімат (метеорологічні дані, температура, вітер тощо).</p> <p>3.3.2 Якість навколишнього повітря: стаціонарні та пересувні джерела викидів.</p> <p>3.3.3 Водні ресурси (поверхневі та ґрунтові): місце розташування та типи, інформація про якість води, джерела забруднюючих речовин, фактичне та майбутнє використання, повені.</p> <p>3.3.4 Ґрунти та геологія (топографія, структура ґрунту, рух ґрунтових вод, потенціал ерозії, осідання, сейсмічна активність, родовища корисних копалин та розвідка).</p> <p>3.3.5 Біорізноманіття: водна, водно-болотна та наземна флора і фауна, аборигенні види, інвазивні екзотичні види, рідкісні та охоронювані види.</p> <p>3.3.6 Екологічна чутливість території: екологічні функції району (наприклад, джерело поживних речовин через повені, затримання зливових вод тощо).</p>		

Стадія моніторингу процесу ОВД	Критерії	Запитання	Так, Ні, н/з	Коментарі
		<p>3.3.7 Поводження з відходами та запобігання забрудненню: типи відходів, обсяги утилізації / видалення та плани поведження з відходами.</p> <p>3.3.8 Соціально-економічне середовище: громади на території проекту та навколо, сучасне та історичне землекористування, населення, житлово-господарська діяльність на території, що підпадає під вплив, існуючі громадські об'єкти та послуги навколо, рух та транспорт.</p> <p>3.3.9 Громадське здоров'я та безпека: питання охорони здоров'я та безпеки.</p> <p>3.3.10 Культурна спадщина: археологічні / палеонтологічні / історичні / освітні / релігійні / наукові / культурні об'єкти, що мають відношення до проекту.</p>		
	3.4. Оцінка потенційного впливу на навколишнє середовище (включаючи первинні, вторинні та кумулятивні впливи на всіх етапах, в тому числі початкову підготовку та будівництво об'єкта, експлуатацію та закриття об'єкта або місця)	<p>3.4.1 Забруднення повітря: джерела та норми викидів, порівняння прогнозованого забруднення з національним та місцевим рівнями, заходи щодо зменшення негативного впливу.</p> <p>3.4.2 Якість води: джерела забруднюючих речовин, норми та концентрації у водних об'єктах; пом'якшувальні заходи для мінімізації негативних впливів.</p> <p>3.4.3 Геологія: потенційні втрати / забруднення ґрунту та заходи з їх зменшення.</p>		

Стадія моніторингу процесу ОВД	Критерії	Запитання	Так, Ні, н/з	Коментарі
		<p>3.4.4 Біорізноманіття: потенційні втрати, вплив від потенційних рівнів викидів, біоакмулюючі ефекти, заходи щодо зменшення негативних впливів.</p> <p>3.4.5 Зміна ареалу: вплив будівництва та підготовки ділянки на критичні місця проживання, можливі вторинні зміни середовища існування, можливі постійні втрати або витіснення рослинного середовища, зміни місцевого видового складу, різноманітності та чисельності, заходи по зменшенню негативного впливу.</p> <p>3.4.6 Поводження з відходами: типи відходів, генерація та план управління, включно з процедурами знешкодження та обробки.</p> <p>3.4.7 Вплив на землекористування: місцевості, що можуть бути втрачені внаслідок підготовки / будівництва, суперечливе районування, передбачення змін у навколишньому землекористуванні, пом'якшувальні заходи для мінімізації негативних впливів.</p> <p>3.4.8 Вплив на економічну діяльність: зміни в структурі зайнятості, наявність місцевого фонду праці для проекту, потенційна зміна загальної економічної активності в регіоні, заходи щодо зменшення негативних наслідків.</p> <p>3.4.9 Вплив на населення та житло: збільшення зайнятості, пом'якшувальні заходи для мінімізації негативних впливів.</p> <p>3.4.10 Вплив на комунальні послуги та державні фінанси: потенційні недоліки в комунальних службах та інфраструктурі, недоліки у транспортній потужності, заходи щодо зменшення негативних наслідків.</p>		

Стадія моніторингу процесу ОВД	Критерії	Запитання	Так, Ні, н/з	Коментарі
		<p>3.4.11 Вплив на транспорт: узгодженість з місцевими та / або регіональними транспортними планами, вплив руху важких транспортних засобів, пом'якшувальні заходи для компенсації негативних впливів.</p> <p>3.4.12 Вплив на здоров'я та безпеку: потенційна небезпека для здоров'я та безпеки для людей, які працюють або живуть у місцевості або поблизу неї, вплив рівня шуму на працівників, місцеві громади, потенційна довгострокова біоаккумуляція забруднюючих речовин у харчовому ланцюзі, заходи по зменшенню негативного впливу.</p> <p>3.4.13 Вплив на культурну спадщину: вплив на об'єкти історичної / культурної спадщини в безпосередній близькості, пом'якшувальні заходи для збереження об'єктів археологічного, історичного чи культурного значення.</p> <p>3.4.14 Сукупний екологічний вплив планованої діяльності в межах наявної та запланованої економічної діяльності у регіоні (відповідно до місцевих та регіональних планів розвитку).</p> <p>3.4.15 Потенційний трансграничний вплив.</p>		

Стадія моніторингу процесу ОВД	Критерії	Запитання	Так, Ні, н/з	Коментарі
	<p>3.5. Заходи щодо пом'якшення (опис заходів щодо пом'якшення наслідків для всіх значних впливів як на природне, так і на людське середовище)</p>	<p>3.5.1 Адекватна інформація щодо оцінки екологічної важливості та залишкових впливів.</p> <p>3.5.2 Визначення найкращих заходів по зменшенню впливів для мінімізації потенційних наслідки на всіх етапах проекту, включаючи розміщення та проектування, експлуатацію та закриття об'єкта.</p> <p>3.5.3 Підтримка ієрархії пом'якшення (у порядку переваг): Уникнення або запобігання - Мінімізація - Скорочення або ліквідація з часом Корекція - Компенсація.</p> <p>3.5.4 План виконання та критерії ефективності для всіх заходів з пом'якшення.</p> <p>3.5.5 Орган влади, відповідальний за виконання кожної міри пом'якшення.</p> <p>3.5.6 Вимірюваність заходів (соціальний і культурний аспект).</p> <p>3.5.7 Адекватні фінансові та грошові ресурси для впровадження.</p>		
	3.6. Доступність звіту	<p>3.6.1 Оприлюднення звіту в електронному форматі/ розміщення у відкритому реєстрі ОВД.</p> <p>3.6.2 Наявність паперових копій звіту у громадських місцях на територіях, що підпадають під вплив.</p> <p>3.6.3 Наявність достатнього часу для ознайомлення зі звітом між його оприлюдненням та проведенням громадських слухань.</p> <p>3.6.4 Врахування коментарів громадськості, поданих перед публікацією звіту</p>		
	3.7. Інше			

Стадія моніторингу процесу ОВД	Критерії	Запитання	Так, Ні, н/з	Коментарі
4.Громадські слухання	4.1. Залучення зацікавлених сторін	4.1.1 Оголошення в національних ЗМІ		
		4.1.2 Оголошення в регіональних ЗМІ.		
		4.1.3 Оголошення в місцевих ЗМІ, що охоплюють територію, яка підпадає під вплив планованої діяльності.		
		4.1.4 Інформування зацікавлених сторін у сусідніх країнах (при виявленні транскордонного впливу).		
		4.1.5 Розміщення об'яв у місцях збору людей на території, що підпадає під вплив планованої діяльності.		
4.2. Доступність слухань	4.2.1 Зручність місця проведення для мешканців всіх територій, що підпадають під вплив.			
	4.2.2 Зручність дати та часу проведення слухань для мешканців всіх територій, що підпадають під вплив.			
	4.2.3 Зручність місця проведення (достатній розмір приміщення, наявність технічних засобів тощо).			
	4.2.4 Наявність транскордонних консультацій (при виявленні транскордонного впливу).			
4.3. Доступність документації, що стосується слухань	4.3.1 Можливість доступу до паперових копій для мешканців місцевості, що підпадає під вплив, — до слухань.			
	4.3.2 Чітка програма/ перелік питань, що розглядатимуться на слуханнях.			
	4.3.3 Зрозуміла інформація про процедуру ОВД для мешканців місцевості, що підпадає під вплив, — до слухань.			
4.4. Якість проведення слухань	4.4.1 Присутність громадськості.			
	4.4.2 Можливість подання зауважень під час слухань.			
	4.4.3 Фіксування шляхом відео та протоколу			
4.5. Інше				

Стадія моніторингу процесу ОВД	Критерії	Запитання	Так, Ні, н/з	Коментарі	
5.Звіт про громадське обговорення	5.1. Якість звіту	5.1.1 Внесення всіх зауважень від громадськості щодо проекту.			
		5.1.2 Протокол громадських слухань.			
		5.1.3 Внесення всіх зауважень громадськості щодо протоколу громадських слухань.			
	5.2. Реакція на зауваження громадськості	5.2.1 Адекватна відповідь на зауваження громадськості щодо проекту.			
		5.3. Якість оприлюднення звіту	5.3.1 Оприлюднення електронного звіту/ розміщення у відкритому реєстрі ОВД.		
			5.3.2 Оприлюднення відео з громадських слухань.		
	6.1. Врахування думки зацікавленої громадськості	5.3.3 Публічне повідомлення про оприлюднення звіту.			
		5.3.4. Дотримання законодавчо визначених строків проведення громадських слухань			
		6.1.1 Врахування всіх зауважень від громадськості стосовно проекту у висновках щодо можливості реалізації планованої діяльності.			
6.Висновок з ОВД	6.2. Зміст висновку	6.2.1 Адекватна відповідь на зауваження громадськості щодо проекту.			
		6.2.2 Наявність планів впровадження проекту та післяпроектного моніторингу.			
		6.2.3 Наявність екологічних обмежень щодо впровадження планованої діяльності.			
	6.3. Інше	6.2.4 Наявність коментарів від відповідних галузевих фахівців/державних органів (за необхідності).			
		7.1. Опротестування результатів процедури ОВНС	7.1.1 Наявність судових позовів щодо висновків з ОВД.		
			7.1.2 Хто має право апелювати до суду?		
7.1.3 Інше.					
7.Доступ до правосуддя					

■ Стисле резюме якості процесу ОВД

Листок моніторингу (контрольний перелік) для оцінки застосування процедури СЕО

Цей контрольний перелік запитань підготовлений з метою забезпечення дотримання Директиви 2001/42 / ЄС «Про оцінку впливу певних планів і програм на довкілля» (Директива СЕО).

Контрольний перелік призначений для забезпечення дотримання загального завдання Директиви, викладеного в Статті 1, шляхом сприяння повній інтеграції СЕО в процес розробки Планів/Програм (П/П, документів державного планування), а також для просування найкращої практики застосування СЕО в багатьох різних галузях у сфері застосування Директиви.

Розділ 1. Визначення необхідності проведення процедури СЕО (скринінг)

Мінімальні вимоги

Питання	Так, Ні, Коментарі	Нормативно-правова база
1.1 Чи враховувалися критерії, викладені в Додатку 1 до Директиви СЕО при визначенні необхідності проведення процедури СЕО?		Директива СЕО Стаття 3 (6) / 6 (3)
1.2 Чи консультувався відповідний компетентний орган з уповноваженими природоохоронними органами, як це вимагається, і чи повідомив їх про його визначення?		Директива СЕО Стаття 3 (6) / 6 (3)
1.3 Чи надав відповідний статутний орган копію свого висновку про необхідність проведення процедури СЕО для громадського контролю?		

Додаткові рекомендовані завдання

1.4 Чи вказує визначення чітко, чи потрібна процедура СЕО чи ні, хто прийняв рішення і коли?		
1.5 Якщо для П/П було визначено, що проведення процедури СЕО не є необхідним, чи показано чітко, що він не відповідає всім/більшості критеріїв, наведеним у Додатку 1?		
1.6 Чи проведено неофіційне попереднє визначення обсягу СЕО з уповноваженими органами влади до початку процесу виконання П/П?		

Листок моніторингу (контрольний перелік) для оцінки застосування процедури СЕО

Розділ 2. Визначення обсягу СЕО

Мінімальні вимоги

Питання	Так, Ні, Коментарі	Нормативно-правова база
Чи були проведені консультації з уповноваженими природоохоронними органами при ухваленні рішення про обсяг інформації, яка підлягає включенню до звіту про СЕО?		Директива СЕО Стаття 5 (4)

Додаткові рекомендовані завдання

2.2 Чи були проведені зустрічі/семінари з визначення обсягу СЕО з (а) будь-яким уповноваженим екологічним органом, (б) відповідними внутрішніми підрозділами організації та (с) іншими відповідними визначеними законом та не визначеними законом організаціями?		
2.3 Чи було в рамках проведення дослідження з визначення обсягу СЕО уповноваженим органам надано огляд: а) залученої географічної зони (у тому числі посилення на масштабовану карту району); б) характеру плану та строки його передбачуваної дії; в) ймовірного масштабу, характеру та місця будівництва в межах району протягом строку дії плану (в широкому сенсі); г) прогнозованих значних ефектів цього розвитку?		
2.4 Чи надає звіт з визначення обсягу СЕО уповноваженим органам влади достатньо інформації для формування погляду щодо можливих значних наслідків реалізації проекту П/П?		
2.5 Чи була визначена громадськість та інші зацікавлені структури, чи були проведені з ними консультації на етапі визначення обсягу СЕО?		
2.6 Чи включені відгуки про дослідження з визначення обсягу СЕО у звіт про обсяг СЕО?		
2.7 Чи було оприлюднено звіт про визначення обсягу СЕО?		

Розділ 3. Консультації

Консультації з уповноваженими органами влади, громадськістю, а також, де це доречно, міжнародні та національні транскордонні консультації.

Мінімальні вимоги

Питання	Так, Ні, Коментарі	Нормативно-правова база
3.1 Чи доступні розроблений проект П/П та супроводжувачий екологічний звіт для уповноважених органів влади та громадськості?		Директива CEO Стаття 6 (1) / 6 (3)
3.2 Чи була надана уповноваженим природоохоронним органам та громадськості можливість ефективно висловити свою думку щодо проекту П/П та супроводжувачого звіту про CEO на ранній стадії?		Директива CEO Стаття 6 (2) / 6 (4)
3.3 Чи були взяті до уваги звіт про CEO та думки, висловлені під час консультацій уповноваженими органами влади та громадськістю при підготовці П/П?		Директива CEO Стаття 8
3.4 Якщо це доречно, чи була копія проекту П/П та звіт про CEO надані іншим сусіднім державам перед їх прийняттям?		Директива CEO Стаття 7
3.5 Якщо це доречно, чи був наданий сусіднім країнам час, достатній для відповіді на проект П/П та звіт?		
3.6 Чи були враховані думки, висловлені сусідніми країнами під час транскордонних консультацій?		Директива CEO Стаття 7

Додаткові рекомендовані завдання

3.7 Чи описано результати висновків усіх консультацій (включаючи транскордонні) у звіті про CEO?		
3.8 В разі якщо рекомендація, надана під час консультацій, не була взята до уваги, чи надано пояснення причин?		
3.9 В разі якщо зона впливу П/П поширюється за межі П/П, чи були проінформовані відповідні органи, визначені законом / органи місцевої влади та сусідні місцеві органи влади та чи були проведені з ними консультації?		

Розділ 4. Опис плану

Мінімальні вимоги

Питання	Так, Ні, Коментарі	Нормативно-правова база
4.1 Чи викладено опис змісту та завдань П/П у звіті про стратегічну екологічну оцінку?		Директива CEO Стаття 5 Додаток I (a)

4.2 Чи була надана інформація про взаємозв'язок П/П з іншими відповідними П/П?		Директива CEO Стаття 5 Додаток I (a)
--	--	--

Додаткові рекомендовані завдання

4.3 Чи включено в звіт про стратегічну екологічну оцінку посилання на масштабовану карту П/П, що ілюструє географічну протяжність району П/П?		Директива CEO Стаття 5 Додаток I (a)
4.4 Чи було описано зону впливу П/П належним чином?		Директива CEO Стаття 5 Додаток I (a)

Розділ 5. Розгляд альтернатив

Мінімальні вимоги

Питання	Так, Ні, Коментарі	Нормативно-правова база
5.1 Чи були визначені та описані «виправдані альтернативи»?		Директива CEO Стаття 5 Додаток 1 (h)
5.2 Чи були надані причини вибору (а) альтернатив та (б) кращої альтернативи, якій віддається перевага?		Директива CEO Стаття 5/ Стаття 9(1)б Додаток 1 (h)
5.3 Чи було надано пояснення того, як було здійснено оцінку альтернатив?		Директива CEO Стаття 5 Додаток 1 (h)

Додаткові рекомендовані завдання

Питання	Так, Ні, Коментарі	Нормативно-правова база
5.4 Чи були запропоновані потенційні альтернативи, оцінені відносно відповідних екологічних цілей та порівняні між собою?		
5.5 Чи дано чітке пояснення можливих значних впливів кожної альтернативи на навколишнє середовище?		
5.6 Чи надано чітке письмове обґрунтування вибору кращої альтернативи?		
5.7 Чи відображають розглянуті альтернативи завдання та ієрархію П/П?		

5.8 Чи були описані значні ефекти стосовно
- поточних умов навколишнього середовища,
- відповідних екологічних стандартів,
- гранично допустимих значень?

5.9 Чи застосовуються відповідні методи прогнозування впливу та чи були вони оцінені кількісно, якщо це доречно?

5.10 Чи були описані методи, використані для прогнозування впливу?

Розділ 6. Заходи з пом'якшення впливу

Мінімальні вимоги

Питання	Так, Ні, Коментарі	Нормативно-правова база
6.1 Чи були запропоновані заходи щодо пом'якшення всіх значних негативних впливів на навколишнє середовище від впровадження П/П?		Директива CEO Стаття 5 Додаток I (g)

Додаткові рекомендовані завдання

6.2 Чи були враховані запропоновані заходи з пом'якшення впливу в П/П?		
6.3 Чи були запропоновані заходи з пом'якшення впливу пов'язані, де це доречно, з конкретними значними впливами на довкілля?		
6.4 Чи надано роз'яснення у випадках, коли не пропонується пом'якшення значних негативних впливів?		
6.5 Чи знаходяться запропоновані заходи з пом'якшення впливів у межах повноважень встановлених законом органів влади? Якщо ні, чи існує обґрунтована впевненість, що вони будуть реалізовані?		
6.6 Чи дозволять запропоновані заходи з пом'якшення впливу повністю уникнути або пом'якшити відповідні впливи? Якщо ні, чи були розглянуті додаткові заходи?		
6.7 Чи надано опис можливих залишкових наслідків після впровадження заходів з пом'якшення впливу?		

Розділ 7. Програма моніторингу

Мінімальні вимоги

Питання	Так, Ні, Коментарі	Нормативно-правова база
7.1 Чи була описана програма моніторингу значних екологічних впливів від реалізації проекту П/П?		Директива CEO Стаття 10 Додаток 1 (i)
7.2 Чи дозволяє програма моніторингу ідентифікувати непередбачені негативні впливи, наприклад, такі, що виникнуть, якщо припущення звіту про стратегічну екологічну оцінку, на яких базуються прогнози впливу, не здійсняться на практиці?		Директива CEO Стаття 10(1) Додаток 1 (i)
7.3 Чи були встановлені порогові/тригерні рівні, які визначатимуть необхідність відповідних виправних дій?		Директива CEO Стаття 10(1) Додаток 1 (i)

Додаткові рекомендовані завдання

7.4 Чи були обов'язки щодо виконання програми моніторингу чітко визначені?		
7.5 Чи була вказана частота виконання моніторингу в програмі моніторингу?		
7.6 Чи була вказана частота складання звітності про результати моніторингової програми?		
7.7 Чи охоплює програма моніторингу значні прогалини, виявлені в базових даних?		
7.8 Чи використовує програма моніторингу існуючі механізми моніторингу, коли це доречно?		
7.9 Чи передбачає програма моніторингу положення про поточний перегляд екологічних цілей та індикаторів?		
7.10 Чи було прийнято положення щодо складання регулярних моніторингових звітів протягом часу П/П?		
7.11 Чи розглядає програма моніторингу транскордонний вплив, якщо такий існує?		
7.12 Які можливості закладено для того, щоб зробити результати та інтерпретацію програми моніторингу доступними для уповноважених природоохоронних органів влади та громадськості?		

Розділ 8. Звіт про стратегічну екологічну оцінку та нетехнічне резюме

Примітка: У цьому розділі представлений огляд відповідності звіту про стратегічну екологічну оцінку вимогам Директиви про СЕО та Положенню про СЕО. Якщо у попередніх розділах контрольного переліку процесу СЕО було виявлено недотримання, дії, вжиті для усунення цього недотримання, повинні бути висвітлені в розділі «Коментарі».

Мінімальні вимоги

Питання	Так, Ні, Коментарі	Нормативно-правова база
8.1 Чи містить звіт про стратегічну екологічну оцінку всі аспекти, перелічені в Додатку 1 до Директиви про СЕО?		Директива СЕО Стаття 5 Додаток 1
8.2 Чи включає звіт про стратегічну екологічну оцінку нетехнічне резюме?		Директива СЕО Стаття 5 Додаток I (j)

Додаткові рекомендовані завдання

8.3 Чи були надані пояснення процесу визначення необхідності СЕО у звіті про стратегічну екологічну оцінку та в подальшому висновку?
8.4 Чи включені реакції на дослідження з визначення обсягу СЕО до звіту про стратегічну екологічну оцінку? Чи було надано пояснення щодо того, як ці реакції були розглянуті?
8.5 Чи є нетехнічне резюме стислим і зрозумілим?
8.6 Чи описані результати висновків усіх консультацій (включаючи транскордонні) у звіті про стратегічну екологічну оцінку?
8.7 Чи були включені відповідні посилання, глосарій термінів та масштабовані карти (з ідентифікованим джерелом)?

■ Стисле резюме якості процесу СЕО

■ Деякі публікації

від мережі «Справедливість і довкілля»(Justice and Environment) будуть дуже доречними

■ Justice and Environment. 2018. SEA Directive: fit for purpose — if you do it right!, доступно за посиланням:

http://www.justiceandenvironment.org/fileadmin/user_upload/Publications/2018/SEAD_REFIT_position_paper.pdf

■ Justice and Environment. 2018. Assessing environmental impacts of plans and programs Implementation of key requirements of the SEA Directive in selected EU MS, доступно за посиланням

http://www.justiceandenvironment.org/fileadmin/user_upload/Publications/2018/SEA_Directive_Implementation_Study_J_E_26.06.18.pdf

■ Justice and Environment. 2016. Collection of Examples of Good Practice in EIA Procedures, доступно за посиланням:

http://www.justiceandenvironment.org/fileadmin/user_upload/Publications/2016/EIA_good_practices_collection.pdf

